

Posudek vedoucí na bakalářskou práci Gustava Sedelmayera

Filmový formát IMAX jako technologie, tvůrčí volba i nástroj rehabilitace kinozážitku

FF UK, KFS, 2024

Gustav Sedelmayer si pro svou bakalářskou práci vybral atraktivní téma současného využití filmového formátu IMAX v hollywoodských produkcích. Přistoupil k němu se zjevným fanouškovským zaujetím, podpořeným internetovými rešeršemi informací sledujících technické parametry natáčení a promítání vybraných IMAXových filmů uplynulé dekády. V tomto smyslu, tedy právě vyhledávání informací o jednotlivých projektech, provedl důkladnou práci a dokázal tak zmapovat a popsat, jakým způsobem konkrétní produkce s formátem IMAX pracovaly.

Po celou dobu naší spolupráce jsme nicméně bojovali s koncepčním či teoretickým rámcem práce. Přestože se autorovi v posledním měsíci podařilo významně vylepšit úvodní pasáže a zapracovat doporučenou sekundární literaturu, je stále zjevné, že celková koncepce textu je spíše neujasněná. Práci se prolíná řada dílčích podtémat od otázky motivace kreativních rozhodnutí volby formátu přes techniky natáčení a promítání k analýze funkcí širokého formátu ve vztahu k fikčním světům či vyprávění jednotlivých snímků, nicméně například podtéma pojednané v pasážích o distribuční/ divácké rehabilitaci formátu po pandemii covid v textu vysloveně trčí. Text totiž jako by naznačoval, že právě s ohledem na vitalitu IMAXu dává smysl se jím vůbec zabývat (ačkoli stejně pádným důvodem by byl opak i samotná existence IMAXu jako takového). Práce je tak poměrně široce rozkročená, nicméně nedostatečně sevřená a IMAX v ní zůstává oním obecným „fenomémem“, který jako by neustále unikal svému uchopení.

Vedle této rozmáchlosti, koncepčního tápání, poměrně značné popisnosti a zaměřování se na technické podrobnosti na úkor vysvětlování jejich významu je pak, jak se domnívám, největší slabinou textu vlastní kategorizace analyzovaných filmů. Sedelmayer vyčleňuje zvláště tvorbu Christophera Nolana, kterou chápe jako v podstatě určující klíčové trendy v oblasti práce s formátem IMAX. Dále se věnuje filmům, které podle něj využívají IMAX spíše k rozšíření spektakularity svého fikčního světa, a zatřetí identifikuje skupinu snímků, jimž IMAX slouží k rozvíjení vyprávění. Jak se nicméně ukáže i v samotných analýzách, tyto kategorie se značně překrývají, v Nolanově přístupu nalezneme kombinaci vícera a podobně. Nabízejícím se, jak se domnívám logičtějším a užitečnějším, řešením by bylo postupovat spíše podle identifikace určitých klíčových funkcí formátu, k nimž by se nepřirážovaly celé filmy, ale dílčí sekvence. Myslím si, že takto bychom mohli lépe proniknout ke zdůvodnění tvůrčích voleb v konkrétních případech.

Současně je třeba vyzdvihnout, že v některých dílčích analytických pasážích (konkrétně u filmu *První člověk*) se Sedelmayerovi daří velmi zdařile a suverénně propojovat detailní znalosti technologie a technik natáčení s důsledky na filmovou formu a styl a provazovat tyto poznatky s obsahovou analýzou.

Na výsledku se tak projevilo i to, že jeho větší část byla dopracovávána skutečně na poslední chvíli, a právě například logika kategorizace filmů byla něčím, co již z časových důvodů nebylo možné náležitě prodiskutovat a případně přepracovávat.

Práce Gustava Sedelmayera navzdory výše uvedenému prokazuje autorovu schopnost ponořit se do konkrétní problematiky, shromáždit relevantní (zahraniční) prameny a se zaujetím pro technické detaily vše zprostředkovat čtenáři. Sedelmayer rovněž vhodně použil řadu zahraniční sekundární literatury týkající se filmových formátů, imerze, ale i práce konkrétních tvůrců a jejich filmů (specificky zejména Christophera Nolana).

I přes zmíněné výhrady jde tedy jednoznačně o text naplňující předpoklady obhajitelné bakalářské práce. Doporučuji jej tedy k obhajobě a navrhuji hodnocení **dobře**.

Ve vlaku Praha-Brno

6. září 2024

doc. Mgr. Lucie Česálková, Ph.D.